

Sømosen – et vigtigt aktiv blandt Ballerup kommunes rekreative områder.

Sømosen i Skovlunde er opstået ved tilgroning af en sø, som blev dannet, da den sidste istid sluttede, deraf det dobbelttydige navn sø-mose. Sømosen ligger i Ballerup og delvis i Herlev kommune, hvor Sømose å, der afvander Sømosen til Harrestrup å, danner kommunegrænsen.

Sømosen blev fredet i 1951 og den er i dag et spændende naturområde med et mangfoldigt dyre- og planteliv. Især øerne i vandet tiltrækker mange fugle og ænder, der yngler her, der er fisk i vandet og de omkringliggende arealer yder også vækstgrundlag for f.eks. insekter, rådyr, ræv, frø, hejre, ugle og rovfugle.

Skiftende vandstandshøjder - bl.a. fordi Sømosen gennem de seneste årtier også har fungeret som regnvandsbassin for de omkringliggende arealer og bebyggelser og dermed også blev tilgroet - medførte en voldsom forandring for både dyre- og planteliv. Efter etablering af en plejeplan i 1985 og naturgenopretning siden 1987 er der genskabt et varieret og spændende dyre- og planteliv, der også tiltrækker mange mennesker.

I gammel tid gravede bønderne tørv her. I 1800-tallet kunne de oven i købet tjene penge på salg af tørvene i København, og manglen på brændsel under de to verdenskrige fik gang i tørvegravningen her igen.

Fund af bronzeredskaber - bl.a. 7 spydspidser - under tørvegravningerne fortæller, at Sømosen er en af Danmarks 25 offermoser for krigsbytteofringer.

Og fund af flinteredskaber og -våben (pilespidser, knive, bor, save, økser, kornsegl, skrabere) ved de seneste årtiers udbygninger af Lautrupområdet afslører, at der har boet mennesker rundt om Sømosen siden stenalderen. Da Thomasskolen blev bygget fandt en lokal amatørarkæolog en ildsten af flint og nærmere undersøgelser gav flere fund, der viser, at der her og længere ned mod mosen har ligget en boplads fra den ældre og også den yngre stenalder.

Nogle af disse fund kan nu ses udstillet på Pederstrup Museum, andre er opbevaret på Kroppedal Museum.